

Upeasti valaistussa Hämeenlinnan verkatehtaassa

Hämeenlinnan vanhaan verkatehtaaseen on toteutettu moderni kulttuuri- ja kongressikeskus. Sen sydän on konserttisali, joka vastaa suunnittelultaan sekä teknisiltä ja valaistusratkaisuiltaan nykypäivän viimeisimpiä vaatimuksia.

Teksti: Virpi Hopeasaari ● Kuvat: Pasi Jokinen

Modernia konserttisalia on odotettu Hämeenlinnassa pitkään. Tämä kiinteistö antoi sen luomiselle hyvät puitteet. Vanaja-sali on akustiikaltaan ja teknisiltä ratkailultaan ainutlaatuinen: Suomen ainoa konserttisali, joka on rakennettu modernin sähköisen äänentoiston tarpeisiin, kertoo Verkatehtaan esitystekniikan päällikkö **Tommi Kantanen**.

Vanaja-salin ainutlaatuisia äänentoistoja ja korkeaa varustelutasoa kuvastaa hyvin se, että perinteisesti suurella omalla kalustolla varustautuneet tähdet ovat tulleet Verkatehtaalle esiintymään lähes tyhjin käsin.

”The Rasmuksella oli mukana vain kaksi omaa kaiutinta ja Katri-Helenalla oma mikki”, naurahtaa Kantanen.

Miehellä on syytä tyytyväisyyteen, sillä Vanaja-salin maine on alkanut kiiriä. Se tunnetaan vierailukäyttöön

suunniteltuna salina, jonne on helppo tulla ilman suurta roudariporukkaa ja jossa kaikki tekniset hienoudet kuuluvat samaan hintaan. Hämeenlinnaan on saatu värähtyä myös maan parhaimmistoon kuuluvat ääni- ja valomiehet.

Mutta miten sali sopeutuu klassisen musiikin esittämiseen?

”Myös klassinen musiikki istuu tänne hyvin. Sen ovat käyneet jo testamassa muun muassa Sinfonia Lahti ja Radion Sinfoniaorkesteri. Salin akustiikka on rakennettu niin, että sähköisen äänentoiston ratkaisut on helppo riisua klassisen musiikin vaatimaan asuun”, Kantanen kertoo.

Parhaat esimerkit ja toteuttajat

Vanaja-sali mukautuu myös rakenteeltaan erilaisiin tarpeisiin. Salin alaper-

manto voidaan säätää ja kalustaa ja näyttämön kokoa voidaan muunnella tilanteen mukaan. Yläkatson umpitarkkaamo soveltuu simultaanitulkkauksiin.

Salin tekniikka on mietitty tarkkaan. Verkatehtaan työntekijät ovat kiertäneet ympäri Eurooppaa tutustumassa konserttisalien ratkaisuihin. Mitään maailmalla tehtyjä virheitä ei haluttu toistaa Hämeenlinnassa.

”Esitystekniikan ja akustiikan suunnittelivat ja toteuttivat ammattilaiset, muun muassa Insinööritoimisto Akukon ja Hedcom. Äänentoistolla ja av-tekniikalla oli vain yksi toimittaja, Hedcom. Se helpotti projektin hallin-

taa. Suuressa projektissa alihankintojen ja asennustöiden mutkaton sujuminen oli erittäin tärkeää”, Kantanen toteaa.

Uusinta digitaalista tekniikkaa

Vanaja-salin äänijärjestelmän lähtökohtana on ollut mahdollisimman suuren äänienergiämäärän tuottaminen laadusta tinkimättä.

”Kaiuttimiksi valittiin perinteiset kaiuttimet, sillä ne toimivat parhaiten tämän muotoisessa salissa. Muutoin teknologia perustuu harkittuun uusin ratkaisujen kokeiluun. Esimerkiksi koko ääniketju äänipöydästä vahvistimiin on toteutettu digitaalisesti Ethersound-protokollalla. Ääni liikkuu valokuitua pitkin ja kaikkia vahvistimia hallitaan yhdeltä ainoalta tietokoneelta. Sen ansiosta vahvistimet voivat sijaita eri tilassa eivätkä ne tuo melua eikä lämpöä tarkkaamoon”, Kantanen selvittää.

Salin erityishienouksiin kuuluvat muun muassa valmiit kaapeloinnit

tv-taltointojen varten sekä hyvät ulosviennit ”kissanluukkuja” pitkin. Keikkailijoita hemmotellaan täyden palvelun av-kalustolla. Tarvittaessa keikat on mahdollista tallentaa Verkatehtaan kamerajärjestelmällä HD-laadulla.

”Myös valaistukseen halusimme maailman parasta laatua. Sitä ovat **Vari-Liten** valaisimet. Niiden valon laatu on ensiluokkaista eikä niistä lähde häiritsevää ääntä. Kokoustiloiissa erityistä huomiota kiinnitettiin esitystekniikan huippulaatuun ja kosketusnäyttöillä toteutettuun helpokäyttöisyyteen. Neljästä kokoustilasta yksi muotoutuu helposti myös kamarimusiikkikonserttien tarpeisiin”, kertoo Kantanen.

Lisää kokouskapasiteettia Verkatehtaan pystyy tarjoamaan hyödyntämällä elokuvakeskus Bio Rexiä päiväkäytössä. Yhdenmukainen langaton järjestelmä varmistaa saumattoman tilojen käytön.

Tinkimätöntä valoa monimuotoisiin tiloihin

Verkatehtaan tilojen yleisvalaistuksessa on käytetty Hedecin valaistusosaston toimittamia ERCON ja Began valaisimia. Vaatimaan käyttöön suunnitellut, teknisesti korkealaatuiset ja

Villakutomosta kulttuuritehtaaksi

Hämeenlinnan ensimmäinen oikea teollisuuslaitos, verkatehdas, aloitti toimintansa vuonna 1895. Parhaimmillaan tehtaassa kudottiin verkkaa 1 300 työntekijän ja 120 kutomakoneen voimin. Tehdas lopetti toimintansa vuonna 1963. Sen jälkeen tilat ovat olleet erilaisessa kulttuurikäytössä.

Kesällä avatun uudisrakennuksen sydän on Vanaja-sali, 703-paikkainen musiikki- ja kongressisali. Olennainen rooli kokonaisuudessa on myös moderneilla kokoustiloilla.

Lisäksi Verkatehtaalla toimii ravintola, elokuvakeskus Bio Rex, Hämeenlinnan Kaupungin Teatteri, Hämeenlinnan Taidemuseo sekä Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX. Tiloihin mahtuu myös kulttuuri- ja media-alan yhteisöjä ja ammatinharjoittajia.

www.verkatehdas.fi

soi huipputeknologia

linjakaat valaisimet toimivat hyvin Verkatehtaan monimuotoisissa tiloissa ja korostavat itse rakennuksen tyyliä.

"Verkatehdas oli mitä mielenkiintoisin suunnittelukohde, sillä kaiken muun teknologian lisäksi myös valaistuksen on mukauduttava Verkatehtaalla tilojen muuttuviin käyttötärpeisiin. Valaistuksen toteuttamisessa mietittiin tarkkaan myös sitä, että valaisimet sopivat tyyllillisesti verkatehtaan pintaan ja henkeen", sanoo sähkö- ja valaistussuunnittelun tehneen Projectus Team Oy:n projektipäällikkö **Erkki Hakanen**.

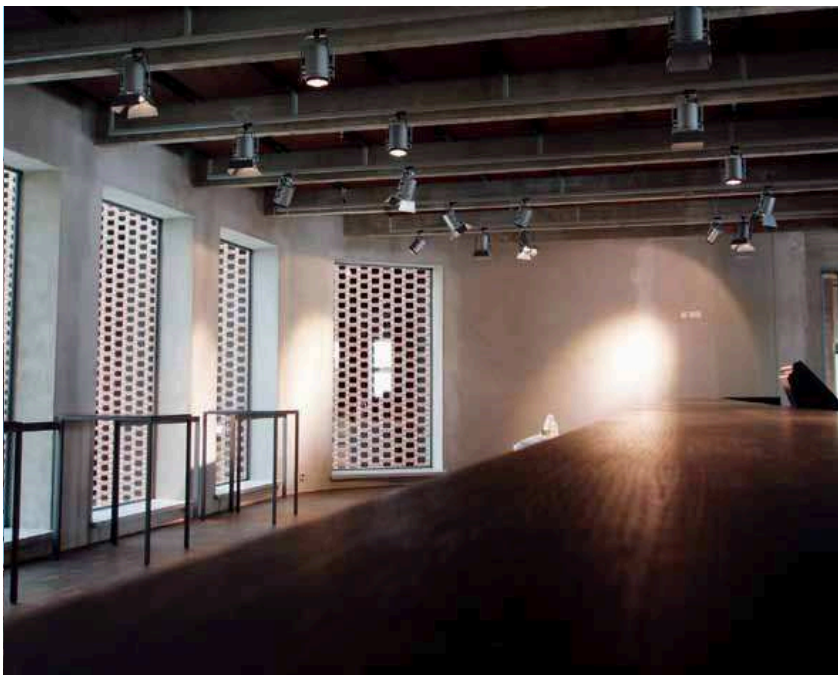
Projectus Team Oy on Hedtecin hyvä ja pitkäaikainen yhteistyökumppani, jolla on vahva osaaminen talonrakennuksen ja teollisuuden sähkö- ja LVI-suunnittelusta.

"Verkatehtaalla erityistä huomiota valaistuksessa piti kiinnittää muun muassa siihen, että myös lämpiöt toimivat tarvittaessa esitystilana. Valaistusta on voitava säätää ja himmentää erilaisten käyttötilanteiden mukaan", Erkki Hakanen kertoo.

Helposti muuntuvan ja mukautuvan valaistuksen Verkatehtaalla takaa yli puoli kilometriä ERCO kosketinkiskoa ja lähes 300 ERCO kohdevalaisinta. ●

ERCON TM Spotlight-klassikkovalaisinsarjan monimetallilampuilla varustetut valaisimet toimivat aulatilojen perusvalaisimina.

Kosketinkiskot ja kohdevalaisimet mahdollistavat kokoustilojen tarjoilualueen valaistuksen monipuolisen käytön.

Hedcomin saliääni- ja valojärjestelmillä parhaita ratkaisuja vaativaan käyttöön

Vanaja-salin äänijärjestelmä perustuu muun muassa **Nexon** kaiuttimiin, joita on täydennetty **Alconsin** alatytekaiuttimilla, **Yamahan** digitaalisiin äänipöytiin ja matriiseihin sekä suureen joukkoon langallisia ja langattomia mikrofoneja. Äänensiroissa on käytetty digitaalista **Ethersound**-protokollaa. Kokoustiloissa luotetaan muun muassa **Electro-Voicen** ja **Nexon** kaiutinjärjestelmiin.

Av-järjestelmätoimitus käsitti muun muassa kattavan valikoiman **JVC:n** HD-kamerakalustoa, **Thomson Grass Valley** HD-video mikseriä, **Sanyon** suurtehovideoprojektoriteita HD-SDI kuvansiirrolla ja **GreenHippo Hippotizer** HD 1 -videoserverin. Av-järjestelmiä ja valaistusta hallitaan **Crestronin** kosketusnäyttöohjaimilla.

Vanaja-salin vaatimaan esitystekniseen valaistamiseen Hedcom on toimittanut kiinteään ja siirrettävään käyttöön **Vari-Liten** efektiivivalaisimia, jotka on integroitu suoraan valonohjauspöytäan.

Tilojen yleisvalaistuksessa on käytetty Hedtecin toimittamia **ERCON** ja **Began** valaisimia. Yli puoli kilometriä ERCO-kosketinkiskoa ja lähes 300 ERCO-kohdevalaisinta takaavat tilojen muuttuviin käyttötärpeisiin helposti muuntuvan ja mukautuvan valaistuksen.